

Uchwała nr 73/23

Komitetu Monitorującego program

Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027

z dnia 7 grudnia 2023 r.

w sprawie uzgodnienia odstępstw odnośnie warunków wsparcia planowanych w priorytecie 8. Fundusze europejskie dla sprawiedliwej transformacji Małopolski Zachodniej wspieranym ze środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji od zasad stosowanych dla analogicznych typów operacji wspieranych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego lub Europejskiego Funduszu Społecznego+

Na podstawie art. 40 ust. 1 lit. b) Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1060 z dn. 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. U. UE z 2021 r., seria L, Nr 231, str. 159 z późn. zm.) oraz w związku z zapisami priorytetu 8. Fundusze europejskie dla sprawiedliwej transformacji Małopolski Zachodniej programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 zatwierdzonego decyzją Komisji Europejskiej C(2022) 8974 z dnia 5 grudnia 2022 r. Komitet Monitorujący program Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 uchwała, co następuje:

§1

Uzgadnia się następujące odstępstwa w zakresie zasad wsparcia dla projektów realizowanych ze wsparciem środków z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w priorytecie 8. *Fundusze europejskie dla sprawiedliwej transformacji Małopolski Zachodniej* programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 od zasad stosowanych dla analogicznych typów operacji wspieranych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego lub Europejskiego Funduszu Społecznego+:

- 1) w zakresie zagospodarowania terenów zdegradowanych na **cele gospodarcze - brak konieczności wykazania, że działalność gospodarcza wnosi istotny wkład w realizację co najmniej jednego celu środowiskowego w rozumieniu Rozporządzenia w sprawie Taksonomii (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje)** – odstępstwo od wymogu wprowadzonego w priorytecie 2. *Fundusze europejskie dla środowiska* programu FEM 2021-2027 w odniesieniu do inwestycji z zakresu zagospodarowania terenów zdegradowanych.

- 2) w odniesieniu do inwestycji z zakresu zagospodarowania terenów zdegradowanych **wsparcie z pominięciem konieczności wykazywania, że projekty nie będą generować dochodów** - odstępstwo od wymogu wprowadzonego w priorytecie 2. *Fundusze europejskie dla środowiska* programu FEM 2021-2027 w odniesieniu do inwestycji z zakresu zagospodarowania terenów zdegradowanych, zgodnie z którym projekty w tym zakresie nie będą generować dochodu.
- 3) W odniesieniu do projektów dotyczących usuwania azbestu - **wyłączenia niekwalifikowalności kosztów związanych z finansowaniem składowania odpadów, tj. uznania za kwalifikowalne kosztów związanych z oddaniem azbestu na składowiska (rozszerzenie kwalifikowalności kosztów w projektach dotyczących usuwania wyrobów azbestowych ze środowiska o transport i utylizację tych wyrobów na istniejących składowiskach odpadów pod warunkiem, że nie zwiększa to pojemności tych składowisk)** – odstępstwo od wymogu wprowadzonego w priorytecie 2. *Fundusze europejskie dla środowiska* programu FEM 2021-2027, w odniesieniu do projektów dotyczących usuwania azbestu, zgodnie z którym z uwagi na wyłączenie możliwości finansowania składowania odpadów koszty związane z oddaniem azbestu na składowiska nie będą kwalifikowalne.

§2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

W związku ze zobowiązaniem wskazanym w priorytecie 8. Fundusze europejskie dla sprawiedliwej transformacji Małopolski Zachodniej wskazującym na konieczność uzgodnienia odstępstw w zakresie zasad wsparcia dla analogicznych projektów realizowanych ze wsparciem środków z Funduszu Sprawiedliwej Transformacji – cyt.:

Warunki wsparcia FST dla poszczególnych typów operacji będą identyczne jak w przypadku projektów wspieranych z EFRR i EFS+ opisanych w odpowiednich celach szczegółowych niniejszego programu i UP **z wyjątkiem odpowiednio uzasadnionych wypadków uzgodnionych na Komitecie Monitorującym.**

Na obecnym etapie prac nad SzOP FEM 2021-2027 identyfikowana jest potrzeba uzgodnienia z KM odstępstw dla działania **8.13 Zagospodarowanie terenów i obiektów zdegradowanych** typ projektu A. Nadanie terenom i obiektom zdegradowanym nowych funkcji społecznych, gospodarczych, przyrodniczych i mieszkaniowych w następujących obszarach - w zakresie zasad wsparcia dla projektów z **obszaru REKULTYWACJA TERENÓW ZDEGRADOWANYCH** – tj. umożliwienie w ww. działaniu i typie projektu:

- 1) zagospodarowania terenów zdegradowanych na **cele gospodarcze bez konieczności udowadniania, że działalność gospodarcza wnosi istotny wkład w realizację co najmniej jednego celu środowiskowego w rozumieniu Rozporządzenia w sprawie Taksonomii** (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje) – jest to wymóg wprowadzony w priorytecie 2. Fundusze europejskie dla środowiska programu FEM 2021-2027 w odniesieniu do inwestycji z zakresu zagospodarowania terenów zdegradowanych.

Uzasadnienie:

Rozporządzenie w sprawie Taksonomii, tj. Rozporządzenie PE i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, określa następujące cele środowiskowe:

- a) łagodzenie zmian klimatu
- b) adaptacja do zmian klimatu
- c) zrównoważone wykorzystywanie i ochrona zasobów wodnych i morskich
- d) przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym
- e) zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola
- f) ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów.

Biorąc pod uwagę wysoki poziom skomplikowania zadań związanych z rekultywacją terenów zdegradowanych (w przypadku działania 8.13, wsparcie dotyczy rekultywacji, remediacji, renaturyzacji i zagospodarowania terenów dotkniętych skutkami działalności przemysłowej lub górniczej, zmierzających do nadania im nowych funkcji gospodarczych, społecznych, przyrodniczych lub mieszkaniowych) oraz czasochłonność w pozyskiwaniu niezbędnych dokumentów, wprowadzanie dodatkowych obostrzeń nie tylko wydłuży proces aplikowania

o środki w tym zakresie, ale wprowadzi również znaczące zawężenie przeznaczenia przygotowywanych w ramach ww. działania terenów inwestycyjnych. Warto podkreślić, że Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji jest jednym z kluczowych narzędzi służących wspieraniu regionów w procesie transformacji w kierunku neutralności klimatycznej do 2050 r. Umowa Partnerstwa na lata 2021-2027 wskazuje, że: „Planowane interwencje z FST przyczyniać się będą do realizacji założeń zawartych w Polityce Ekologicznej Państwa 2030, Krajowym Planie na rzecz Energii i Klimatu oraz Polityce Energetycznej Polski do 2040 roku, szczególnie w zakresie realizacji I filaru PEP 2040, tj. „Sprawiedliwej transformacji”, a także w Krajowym planie na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030, w zakresie wymiarów unii energetycznej jak „obniżenie emisyjności”, „efektywność energetyczna”. **Mając na uwadze powyższe, można zatem przyjąć, że FST w swoich założeniach przyczynia się do realizacji celów środowiskowych, pozwalając jednocześnie regionom w transformacji energetycznej na poszukiwanie i budowę nowych potencjałów gospodarczych, wobec czego proponuje się odejście od wprowadzania dodatkowych wymagań w tym zakresie.**

- 2) **wsparcia z pominięciem konieczności wykazywania, że projekty będą niedochodowe.** W priorytecie 2. Fundusze europejskie dla środowiska programu FEM 2021-2027, w odniesieniu do inwestycji z zakresu zagospodarowania terenów zdegradowanych, wprowadzony został wymóg, iż projekty te nie będą generować dochodów.

Uzasadnienie:

Biorąc pod uwagę różnorodny charakter zaplanowanych inwestycji, szeroki katalog beneficjentów (którymi będą np. przedsiębiorstwa realizujące cele publiczne) oraz dużą alokację na działanie 8.13, może zdarzyć się sytuacja, w której projekty będą przynosić dochody. Niemniej jednak fakt, że beneficjent będzie zarabiał w wyniku realizacji danej inwestycji, nie powinien być przesłanką do wykluczenia go ze wsparcia środkami FST, które co zasady mają przyczynić się do łagodzenia skutków transformacji poprzez finansowanie dywersyfikacji i modernizacji lokalnej gospodarki oraz łagodzenie negatywnych skutków dla zatrudnienia, oraz przywrócenia dla lokalnej społeczności dotąd zdegradowanych terenów.

- 3) **wyłączenia niekwalifikowalności kosztów związanych z finansowaniem składowania odpadów, tj. uznania za kwalifikowalne kosztów związanych z oddaniem azbestu na składowiska (rozszerzenie kwalifikowalności kosztów w projektach dotyczących usuwania wyrobów azbestowych ze środowiska o transport i utylizację tych wyrobów).** W priorytecie 2. Fundusze europejskie dla środowiska programu FEM 2021-2027, w odniesieniu do projektów dotyczących usuwania azbestu, wskazano, że z uwagi na wyłączenie możliwości finansowania składowania odpadów koszty związane z oddaniem azbestu na składowiska nie będą kwalifikowalne.

Uzasadnienie:

W związku z potwierdzeniem przez Komisję Europejską możliwości rozszerzenia kwalifikowalności kosztów w projektach dotyczących usuwania wyrobów azbestowych ze środowiska w ramach programów regionalnych 2021-2027 o transport i utylizację tych wyrobów, wnioskujemy o przyjęcie w tym obszarze działania 8.13 odstępstwa umożliwiającego kwalifikowanie tego rodzaju kosztów, przy jednoczesnym planowaniu wprowadzenia w terminie późniejszym zmian do programu w Celu szczegółowym 2(ii).